

Eesti Vabariigi Valitsus
Stenbocki maja
Rahukohtu 3
15161 Tallinn

Meie 08.10.2020 nr 4/230

Pöördumine seoses lühiajaliselt Eestis töötavate välismaalastega

Lugupeetud peaminister Jüri Ratas!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördub Vabariigi Valitsuse poole ettepanekuga võimaldada erakorraliselt lühiajaliselt Eestis töötavatel välismaalastel jätkata Eestis töötamist ka siis, kui nende lühiajalise Eestis töötamise lubatav maksimaalne aeg saab täis. Selleks teeme ettepaneku muuta välismaalaste seadust selliselt, et välismaalastel oleks lubatud lühiajaliselt Eestis töötada kauem kui 365 päeva 455 järjestikuse päeva jooksul tingimusel, et olemas on töökoht, töötajale makstakse keskmisest kõrgemat töötasu ning tema tööandja vastab seaduses toodud lisakriteeriumitele. Selle ettepaneku elluviimine aitab leevendada tööjõupuudust nendes ettevõtetes, kel on täna tööd ja vähendab riski, et ettevõtted või nende töötajad vajavad lähiajal riigilt rahalist toetust. Sisuliselt on ettepaneku elluviimine ettevõtete jaoks toetusmeede, millega sealjuures ei kaasne riigile kulusid, vaid tagatakse maksutulude kasv.

Kaubanduskoja esimene eelistus on lahendus, kus kõikidel välismaalastel on lubatud lühiajaliselt Eestis töötada kauem kui 365 päeva 455 järjestikuse päeva jooksul. Üks võimalikest lahendustest on pikendada maksimaalset lühiajalise töötamise perioodi 548 päevani 730 järjestikuse päeva jooksul (alternatiiv 1). See on ka maksimaalne periood Eestis viibimiseks pikaajalise viisa alusel.

Kui Vabariigi Valitsus ei pea võimalikuks seda ettepanekut arvesse võtta, siis võiks pikemat lühiajalise töötamise võimalust pakkuda juhul, kui täidetud on teatud lisakriteeriumid. Üks variant on näiteks kehtestada välismaalase tööandjale (Eestis registreeritud ettevõtja) teatud kriteeriumid, mille täitmise korral saab välismaalane erandkorras lühiajaliselt Eestis töötada kauem kui 365 päeva 455 järjestikuse päeva jooksul (alternatiiv 1a). Selliseid kriteeriume on välismaalaste seadus tööandjale ette näinud näiteks juhul, kui tööandja võtab tööle välismaalasest tippspetsialisti. Tippspetsialistide puhul on lisakriteeriumid seotud tööandja sissemakstud omakapitali suurusega, müügituluga ning tasutud sotsiaalmaksuga. Sarnaste kriteeriumite kasutamine oleks meie hinnangul õigustatud ka antud juhul.

Kui ka eelnev ettepanek samuti ei leia Vabariigi Valitsuse toetust, siis palume kaaluda lahendust, kus välismaalasel on võimalik ajutiselt lühiajaliselt Eestis töötada kauem kui 365 päeva. Selle alternatiivi kohaselt võiks lühiajaliselt Eestis töötav välismaalane

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3400 ettevõtet, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KAUBANDUSKOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENTI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KAUBANDUSKODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

ajutiselt kõrvale kalduda 365 päeva reeglist, kui ta viibib Eestis seaduslikult ning tema lühiajaline töötamine on registreeritud Politsei- ja Piirivalveametis (edaspidi: PPA) vähemalt 2020. aasta 1. juuli seisuga. Sellist erandit võiks saada kasutada kuni 2021. aasta lõpuni (alternatiiv 2). Need kaks tingimust vähendavad välismaalaste arvu, kel oleks õigust erandit kasutada. Sellise lahenduse puhul on välismaalasel lubatud Eestis lühiajaliselt töötada kuni 730 päeva järjestikku. See ajaperiood kehtib ainult juhul, kui välismaalase lühiajaline töötamine registreeriti Eestis 1. jaanuaril 2020. Kui välismaalase lühiajaline töötamine registreeriti Eestis 30. juunil 2020, võib välismaalane erandi alusel Eestis järjestikku töötada maksimaalselt 549 päeva. Lisaks võib kaaluda võimalust lisada erandi kasutamiseks täiendavaid kriteeriume ka välismaalase tööandjale sarnaselt alternatiivile 1a (alternatiiv 2a).

Välismaalaste seaduse § 60 lg 6 kohaselt ei tohi välismaalase kogu viibimisaeg pikaajalise viisa alusel ületada 548 päeva 730 järjestikuse päeva jooksul. Kuna alternatiiv 2 ja 2a puhul võib välismaalasel tekkida vajadus viibida Eestis kauem kui 548 päeva, siis teeme ettepaneku lisada seadusesse ka ajutine erand, mis lubab siseministril või tema volitusel PPA peadirektoril anda välismaalasele seaduslik alus Eestis viibimiseks kuni 2021. aasta 31. detsembrini.

Iga alternatiivi puhul jääksid endiselt kehtima ka muud lühiajalise töötamisega seotud nõuded. Näiteks peab välismaalase töötamine olema registreeritud PPA-s lühiajalise töötamisena ning välismaalasel peab töökoha täitmiseks olema nõutav kvalifikatsioon, haridus, tervises seisund ja töökogemus ning vajalikud erialaoskused ja teadmised. Endiselt jääb kehtima ka nõue, et välismaalasele tuleb maksta Eesti keskmist või kõrgemat palka. Kokkuvõttes jäävad erandi kehtestamisel välismaalase lühiajalisele töötamisele kehtima kõik tänased nõuded, välja arvatud nõue, et välismaalasel on lubatud lühiajaliselt Eestis töötada kuni 365 päeva.

Eelnevalt kirjeldatud alternatiivide 1 ja 2 sõnastusettepanekutega saab lähemalt tutvuda Lisas 1.

Leiame, et riigi huvi peaks olema igati toetada neid ettevõtjaid, kellel on täna tellimusi ja kes saavad tööd teha ilma erinevaid rahalisi abimeetmeid kasutamata. Erandite kehtestamist lühiajaliselt Eestis töötavatele välismaalastele võib vaadata ka kui ettevõtjatele, eelkõige tööstussektorile suunatud toetusmeetet, mis ei suurenda riigi kulusid, vaid avaldab maksutulude näol hoopis positiivset mõju riigieelarvele.

Ilma erandi kehtestamiseta võib osasid ettevõtjaid tabada tööjõukriis, sest lühiajaliselt Eestis töötavad välismaalased peavad viisa lõppedes lahkuma ning uusi töötajaid on hetkel keeruline Eestisse saada. Samuti kaasneb uute töötajate tulekuga ka viiruse leviku suurenemise risk, mida aga ei ole sellisel kujul juba Eestis pikemalt viibivate isikute puhul. Tööjõupuuduse tulemusena võivad ettevõtjatel jääda täitmata tellimused ning see vähendab ettevõtjate käivet ja eksporti ning ohtu satuvad ka kohalike töötajate töökohad. Kokkuvõttes võib väheneda riigi maksutulu ning suurenda kohalike inimeste arv, kes vajavad riigilt toetust.

Kinnitame, et ettevõtjate esimene eelistus on võtta tööle kohalikke töötajaid, kuid paljusid ametikohti ei ole võimalik täita kohalike töötajatega, sest neil pole vastavaid oskuseid. Kriisi tingimustes on suurenenud ja võib ka edaspidi suurenda töötute arv, kuid neil ei

ole reeglina vajalikke oskusi, et koheselt näiteks tööstussektoris oskustööliseks minna. Samuti ei ole võimalik töötul paari kuuga omandada vajalikke oskusi. Lisaks tuleb arvestada sellega, et toetusmeetmete tulemusena ei pruugi kohalikel töötajatel olla motivatsiooni naasta kiirelt tööturule. Kuigi tööandjad on pidevas suhtluses ümber ja täiendõppe teemade osas ka Töötukassa ning haridusasutustega, ei ole siiski lühiajaliselt teisi mõjusaid alternatiive leitud, kui seda on siiski oskustöölise palkamine välismaalt ning sageli ka kolmandatest riikidest.

Arvestades tänast kriisiolukorda, siis on mõistlik hoida Eestis neid välismaalasi, kes siin juba töötavad, ning mitte suunata ettevõtjaid Eestis töötavaid välismaalasi asendama kolmandatest riikidest saabuvate uute välismaalastega.

Loodame, et peate võimalikuks toetada Kaubanduskoja ettepanekut võimaldada teatud juhtudel Eestis lühiajaliselt töötaval välismaalasel töötada Eestis pikemalt kui 365 päeva 455 järjestikuse päeva jooksul. Vajadusel oleme valmis oma ettepanekut lähemalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts
Peadirektor

Lisa 1. Alternatiivide sõnastusettepanekud välismaalaste seaduse muutmiseks

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070

Lisa 1. Alternatiivide sõnastusettepanekud välismaalaste seaduse muutmiseks

Alternatiiv 1:

Teeme ettepaneku muuta välismaalaste seaduse § 106 lg 1³ sõnastust järgmiselt:

„§ 106. Lühiajalise Eestis töötamise registreerimine

(1³) Lühiajaline Eestis töötamine on lubatud kuni 548 päeva 730 järjestikuse päeva jooksul, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.“

Alternatiiv 2:

Teeme ettepaneku täiendada välismaalaste seaduse §-i 309¹² lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„§ 309¹². Välismaalase ajutise viibimise ja lühiajalise Eestis töötamise erisus

(3) Eestis seaduslikult viibiv välismaalane, kes viibis Eestis 2020. aasta 1. juuli seisuga, võib lühiajaliselt Eestis töötada käesoleva seaduse § 106 lõikes 1³ sätestatud ajalist piirangut kohaldamata kuni 2021. aasta 31. detsembrini

(4) Valdkonna eest vastutav minister või tema volitusel Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor võib anda käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud välismaalasele seadusliku aluse Eestis viibimiseks käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punkti 5 tähenduses kuni 2021. aasta 31. detsembrini.“